

VMTE BARADLA BARLANGKUTATÓ CSOPORT

Szilágyi Ferenc

ABSTRACT:

Szilágyi, F.: VMTE Baradla Cave-exploring Group

The Baradla-Group - deserving its name - is active since years in the biggest Hungarian cave, the Baradla /Aggtelek, North Hungary/ in a great variety of investigations. In 1983 the mapping of the main corridor and the Retek-ág /a tributary corridor/ was finished. According to the commission given by the Hungarian Geological Survey they carried out geological base-profile research work, tectonic investigations and geological mapping on the surface of the terrain. Multifold hidrological, erosion, biological and physiological data-collecting, and -observing work was carried out. Further exploratory work is done in order to find the connection between the Baradla Cave and the short-, respectively long lower cave system stretching out under the main part.

Csoportunk tovább folytatta az előző években megkezdett kutató és feltáró tevékenységét a Baradla-barlangban. A következő kutatási területeken végeztünk rendszeres vizsgálatokat: térképezés, földtan, hidrológia, barlangi erózió és korrózió, barlangbiológia, élettan, feltárás.

Térképezés:

Mivel a barlang poligonjának jelentős része már a korábbi években elkészült, ezért főként a Fő-ág szelvényezésére fektettük a hangsúlyt. Poligonmérést mindössze a Fő-ág aggteleki bejárat-Vaskapu közti szakaszán végeztünk, valamint a Vaskapu és a Vöröstó között volt még szükség néhány pontosító mérésre. Az év során felszelvényeztük a Fő-ág aggteleki bejárat és Vaskapu közötti szakaszát, előkészítettük a Retek-ág térképezését, valamint befejeztük az Alsó-barlang elmaradt szakaszának szelvényezését.

Földtan:

A barlangban tovább folytattuk az alapszelvény céljából végzett vizsgálatokat. Csoportunk a Magyar Állami Földtani Intézet megbízásából ez évben elkészítette a Vöröstó és a Vaskapu közötti járatszakas földtani szelvényét. A földtani kép pontosítása érdekében mintegy 60 mintát gyűjtöttünk. Különös figyelmet szenteltünk a zátony és laguna fáciesű mészkövek részletes vizsgálatára.

Tovább folytattuk a barlang tektonikai vizsgálatát is. Több éves mérési munkánk eredményeként elkészült az egész barlangra vonatkozó járatirányított térkép.

Bekapcsolódtunk a MÁFI által folytatott felszíni térképezési munkálatokba is. Piros Olga szakdolgozat keretében elkészítette a Jósvaló-Aggtelek közötti terület földtani térképét. Elsősorban a képződmények mikrofaciését és a laguna mészkövek algaflóráját vizsgálta. A tágabb környezet földtani térképezéséből jelentős részt vállalt Szilágyi Ferenc. A környék pannon képződményeinek térképezését Gyurioza György végezte. A pannon kavicsok vizsgálatának a barlangi eróziós vizsgálatok szempontjából van lényeges szerepe.

Hidrológia:

Több éve rendszeresen vizsgáljuk a barlangba befolyó vizeket, a csepegő vizeket, valamint a források vizét. Az év során hatszor vettünk 10 helyről mintát, általában kéthetes időközönként. Ezt a kb. 60 mintát leadtuk teljes kémiai, széndioxid és nyomelem vizsgálatra. Rendszeresen mértük a források vizeinek hőfokát. A Jósvaló-forrás, Nagy-Tohonya-forrás és a Komlós-forrás vízhozamadatai is értékelés alatt állnak. Néhány különösen fontos vízmintát trícium vizsgálatra is leadtunk. Ezek eredményeiből a vizek korára lehet következtetni. A hidrológiai vizsgálatokat és azok értékelését

oszoportunkban Szilágyi Ferenc végzi.

Erózió:

Folytattuk a barlangi eróziós formákról készített térkép pontosítását, ill. kiegészítését. Értékeljük a fosszilis eróziós formákat, ill. azok barlanggenetikai jelentőségét. Rendszeresen figyeljük az újonnan alakuló, recens eróziós formakinoset. Vizsgáljuk az emberi beavatkozás hatását az eróziós viszonyokra. /Itt ki kell emelnünk a hidak áramlásmódosító hatását, valamint a Füredi-gát visszaduzzasztó hatását, melynek következtében a Csónakázó-tó iszapülepítőként működik./ Az eróziós formakinoscel együtt figyeljük a korróziós formakinoset is illetőleg vizsgáljuk a járatszakasz kialakításában játszott szerepüket.

Biológia:

A barlangban található faunát és flórát évek óta vizsgáljuk. A barlangi fajok populációinak vizsgálatát Salamon Gábor végzi. Értékelő munkája kiterjed az összes bent található állatfajra. Kutatásaiban jelenleg arra törekszik, hogy a Baradla faunáját, összehasonlítsa más környező barlangokéval /Béke-barlang, Dánao-barlang/. A faunavizsgálatokba bekapcsolódott Horváth Árpád csoporttagunk is, aki a barlangi holyvák etológiai vizsgálatával foglalkozik. A lámpaflóra vizsgálatokat Végh Zsolt végzi. 1983-ban nyomkövette a növényzet ismételt megtelepedését a barlangi dolgozók által év elején végzett lemosás után. Vizsgálata szerint hat hónap múlva már ismét megjelentek a mohák első telepei. Ezenkívül újabb telepek jelentek meg a bejárattól távol eső szakaszokon is. Igen jelentős a növényzet elterjedése a Csónakázó-tó és a jósvafői középtúra szakaszán. A begyűjtött minták értékelése jelenleg folyik.

Élettan:

Az 1982-ben dr. Törőcsik István által végzett kihüléssel kísérlet eredményei kerültek értékelésre az 1983-as évben. Csoportunk ezenkívül kihasználta az összes konzultációs lehetőséget ezen a területen. Részt vettünk a barlangterápiái szimpóziumon, valamint a mentőszolgálatos konferencia orvosi szekciójában. Megtörtént az 1984-re tervezett 36 órás kihülés előkészítése.

Feltárás:

Csoportunk két területen végzett feltáró tevékenységet: a Vaskapu víznyelőjének bontását tovább folytattuk. Jelentősen sikerült kitérítetni a régebbi nyelőszáját. A helyszínen próbaszivattyúzás is történt, sajnos a szivattyú kis teljesítménye miatt eredménytelenül. A feltárást tovább folytatjuk a Hosszú-Alsó-barlang elérése érdekében.

Az 1982-ben szervezett Rövid-Alsó-barlangi feltárás során füsttel végrehajtott hatvizsgálatokkal sikerült összeköttetést kimutatni a felső barlanggal. Az egyik jelzett helyen a "Csakazértis" víznyelőben sikerült mintegy öt méterrel előbbre haladnunk. Jelenleg a további előrehaladást akadályozó agyagdagó eltávolítása folyik.